

Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie Gminy Sanok za rok 2021

Stan na 31 grudnia 2021 rok

Sporządziła:
Agnieszka Marszałek
Urząd Gminy Sanok
Referat Ochrony Środowiska

Zatwierdził:

WÓJT GMINY SANOK

mgr Anna Hęlas

.....
(pieczęć i podpis)

Spis treści

Wstęp	5
Cel i zakres opracowania	5
Uwarunkowania prawne:	6
I. Możliwości przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych, bioodpadów stanowiących odpady komunalne oraz przeznaczonych do składowania pozostałości z sortowania i pozostałości z mechaniczno-biologicznego procesu przetwarzania odpadów komunalnych.....	6
II. Potrzeby inwestycyjne związane z gospodarowaniem odpadami komunalnymi.	8
III. Koszty poniesione w związku z odbieraniem, odzyskiem, recyklingiem i unieszkodliwianiem odpadów komunalnych.....	9
IV. Liczba mieszkańców.	12
V. Liczba właścicieli nieruchomości, którzy nie zawarli umowy, o której mowa w art. 6 ust. 1, w imieniu, których gmina powinna podjąć działania, o których mowa w art. 6 ust. 6-12.	13
VI. Charakterystyka systemu gospodarki odpadami na terenie gminy Sanok.....	13
VII. Ilość odpadów komunalnych wytwarzanych na terenie gminy.	15
VIII. Ilość zmieszanych odpadów komunalnych i bioodpadów stanowiących odpady komunalne oraz odbieranych z terenu gminy oraz przeznaczonych do składowania pozostałości z sortowania odpadów komunalnych i pozostałości z mechaniczno-biologicznego przetwarzania niesegregowanych odpadów komunalnych.	18
IX. Uzyskane poziomy przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych Masa odpadów przekazana do termicznego przekształcenia w 2021 r wyniosła 67,89 Mg. .. 2019	
X. Masa odpadów komunalnych wytworzonych na terenie gminy przekazanych do termicznego przekształcenia oraz stosunek masy odpadów komunalnych przekazanych do termicznego przekształcenia do masy odpadów komunalnych wytworzonych na terenie gminy.....	20
XI. Wskaźniki	21

Spis tabel

Tabela 1 Odpady powstałe z przetwarzania odpadów komunalnych przekazane do składowania.	7
Tabela 2 Wykaz kosztów poniesionych na gospodarkę odpadami w roku 2021.....	10
Tabela 3 Porównanie kosztów poniesionych w latach 2018, 2019, 2020 i 2021.....	10
Tabela 4 Wykaz zlikwidowanych w 2021 r. dzikich wysypisk.....	18
Tabela 5 Wskaźniki analizy stanu gospodarki odpadami na terenie Gminy Sanok.	21

Spis rysunków

Rysunek 1 Porównanie poniesionych kosztów elementów systemu gospodarki odpadami w latach 2018, 2019, 2020 i 2021.	11
Rysunek 2 Masa wytworzonych odpadów w gminie Sanok od 2013 r.	16

Rysunek 3 Struktura masy zebranych i odebranych odpadów w 2021 roku. 17

Wstęp

Gospodarka odpadami, to jedna z ważniejszych dziedzin szeroko pojętej ochrony środowiska. Wraz ze wzrostem jakości życia i rozwojem cywilizacyjnym, wzrasta konsumpcjonizm, który przekłada się na wzrost produkcji odpadów. Brak nawyków ekologicznych i wygodnictwo społeczeństwa jest barierą utrudniającą zachowanie właściwej hierarchii gospodarowania odpadami, osiągnięcia poziomów recyklingu i gospodarowania odpadami w systemie zamkniętym. Jako mieszkańcy i konsumenci stajemy się wytwórcami odpadów i ponosimy odpowiedzialność za ich zagospodarowanie. Pociąga to za sobą konieczność ciągłego monitorowania, dokumentowania i kontroli ilości odpadów i standardów ich zagospodarowania. Zmiana świadomości społeczeństwa w zakresie odpowiedzialności za wytwarzane odpady jest obecnie jednym z najpilniejszych wyzwań cywilizacyjnych społeczeństwa.

Cel i zakres opracowania

Obowiązek przeprowadzenie analizy stanu gospodarki odpadami wynika z art. 3 ust. 2 pkt 10 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (tj. Dz. U. 2021 poz. 888 z późn. zm.).

Opracowanie ma na celu analizę prowadzonych działań i podejmowanych uchwał oraz decyzji w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi na terenie Gminy Sanok oraz zapewnienia przejrzystości działania samorządu w zakresie gospodarowania odpadami i wydatkowania środków finansowych pochodzących z opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi.

Zakres opracowania obejmuje zagadnienia wskazane w art. 9tb ust. 1 pkt. 1 do 7, ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (tj. Dz. U. 2020 poz. 1439):

- 1) możliwości przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych, bioodpadów stanowiących odpady komunalne oraz przeznaczonych do składowania pozostałości z sortowania odpadów komunalnych i pozostałości z procesu mechaniczno-biologicznego przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych;
- 2) potrzeby inwestycyjne związane z gospodarowaniem odpadami komunalnymi;
- 3) koszty poniesione w związku z odbieraniem, odzyskiem, recyklingiem i unieszkodliwianiem odpadów komunalnych w podziale na wpływy, wydatki i nadwyżki z opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi;
- 4) liczbę mieszkańców;
- 5) liczbę właścicieli nieruchomości, którzy nie zawarli umowy, o której mowa w art. 6 ust. 1, w imieniu których gmina powinna podjąć działania, o których mowa w art. 6 ust. 6-12;
- 6) ilość odpadów komunalnych wytwarzanych na terenie gminy;

- 7) ilość niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych i bioodpadów stanowiących odpady komunalne, odbieranych z terenu gminy oraz przeznaczonych do składowania pozostałości z sortowania odpadów komunalnych i pozostałości z procesu mechaniczno-biologicznego przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych;
- 8) uzyskane poziomy przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych;
- 9) masę odpadów komunalnych wytworzonych na terenie gminy przekazanych do termicznego przekształcania oraz stosunek masy odpadów komunalnych przekazanych do termicznego przekształcania do masy odpadów komunalnych wytworzonych na terenie gminy.

Uwarunkowania prawne:

- Ustawa z dnia 13 września 1996r. o utrzymaniu porządku i czystości w gminach (tj. Dz.U. z 2021 r., poz. 888 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 11 sierpnia 2021 r. o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, ustawy Prawo ochrony środowiska oraz ustawy o odpadach (Dz.U. z 2021 r. poz. 1648);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 3 sierpnia 2021 r. w sprawie sposobu obliczania poziomów przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych (Dz.U. 2021, poz. 1530);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 15 grudnia 2017 r. w sprawie poziomów ograniczenia składowania masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji (Dz.U. z 2017 r. poz. 2412)
- Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz.U. z 2021 r. poz. 1648 z późn. zm.);

I. Możliwości przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych, bioodpadów stanowiących odpady komunalne oraz przeznaczonych do składowania pozostałości z sortowania i pozostałości z mechaniczno-biologicznego procesu przetwarzania odpadów komunalnych.

Instalacje komunalne na terenie Województwa Podkarpackiego zostały wskazane na „liście funkcjonujących oraz planowanych do budowy, rozbudowy lub modernizacji na terenie woj. podkarpackiego instalacji komunalnych”, o których mowa w art. 38b ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach na stronach Biuletynu Informacji Publicznej Samorządu Województwa Podkarpackiego.

Lista obejmuje 10 instalacji do przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych oraz 9 instalacji do przetwarzania odpadów powstałych w procesie mechaniczno-biologicznego przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych – składowiska.

Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne

Gmina Sanok i Gmina Miasta Krosna zawarły z dniem 16 marca 2018 r. porozumienie międzygminne w sprawie powierzenia Gminie Miasta Krosno wybranego zakresu zadania utrzymania czystości i porządku w gminie, obejmujące zagospodarowanie niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych i odpadów zielonych, zawarte na 10 lat.

Zmodernizowany Zakład Unieszkodliwiania Odpadów w Krośnie wznowił przyjmowanie odpadów począwszy od 2021 roku

Do instalacji mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych w Krośnie w 2021 roku trafiło 1039,16 Mg, natomiast 27,38 Mg przekazano do instalacji mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych w Paszczynie. Wszystkie niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne w ilości 1066,54 Mg zostały poddane procesowi R12.

Pozostałości z sortowania odpadów komunalnych i pozostałości z procesu mechaniczno-biologicznego przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych przeznaczone do składowania

Odpady wytworzone w procesie przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych zostały skierowane na składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w postaci odpadów o kodzie 190599 – inne niewymienione odpady – stabilizat.

Tabela 1 Odpady powstałe z przetwarzania odpadów komunalnych przekazane do składowania.

Odpady przekazane do składowanie powstałe w procesie przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych ze zmieszanych					
Kod odpadu	Masa wytworzonych odpadów [Mg]	Miejsce wytworzenia odpadów		Masa odpadów przekazanych do składowania [Mg]	Miejsce składowania odpadów
190599	4,767	Instalacja mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów	Paszczyna	2,479	Składowisko „Średnie Wielkie”
				2,288	Składowisko „Paszczyna”
190599	258,123	Sortownia odpadów komunalnych zmieszanych i z selektywnej zbiórki	Krosno	136,277	Składowisko „Krosno”
				37,436	Składowisko „Średnie Wielkie”
				66,282	Składowisko „Krosno”
				18,128	Składowisko „Średnie Wielkie”

190599	2,27	Instalacja mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów	Paszczyna	2,27	Składowisko „Średnie Wielkie”
190599	3,615	Zakład segregacji i kompostowania odpadów	Tarnobrzeg	3,615	Składowisko Giedlarowa
Razem	268,775			268,775	

W 2021 r. wyniku sortowania odpadów komunalnych powstały odpady, które zostały skierowane do produkcji paliwa alternatywnego, w związku z czym nie przekazano do składowania odpadów o kodzie 191212.

Bioodpady

Bioodpady na terenie Gminy Sanok zbierane były z podziałem na:

1. Inne bioodpady, niezawierające części roślin pochodzących z pielęgnacji terenów zieleni, ogrodów, parków i cmentarzy (o kodzie 200108 odpady kuchenne) – odbierane bezpośrednio od mieszkańców w brązowych workach i kierowane do instalacji mechaniczno – biologicznego przetwarzania, ostatecznie zostały zagospodarowane w procesie D8. Odpadów kuchennych o kodzie 200108 zebrano 35,76 Mg.
2. Części roślin pochodzące z pielęgnacji terenów zieleni, ogrodów, parków i cmentarzy (o kodzie 200201 odpady ulegające biodegradacji) – odbierane w punktach selektywnego zbierania odpadów komunalnych i kierowane do kompostowni do procesu R3 a gałęzie kierowane do ciepłowni do procesu R1.

Odpady ulegające biodegradacji (zielone) z terenu gminy zbierane były w gminnych punktach selektywnej zbiórki odpadów komunalnych:

- 1) Gminnym Punkcie Zbiórki Odpadów Segregowanych w Sanoku prowadzonym przez operatora - Sanockie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. w Sanoku,
- 2) Gminnym Punkcie Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych w Pisarowcach prowadzonym przez Gminę Sanok.

Zebrane w punktach odpady zielone przekazywane były do ciepłowni w Krośnie (gałęzie i drewno), a także do kompostowni KOMWITA w Leżajsku i do kompostowni w Krośnie (trawa, liście i drobne gałęzie). W 2021 roku zebrano 115,768 Mg, z czego 46,46 Mg zebranych selektywnie odpadów zielonych zostały poddawane kompostowaniu w proces R3, natomiast 67,788 Mg zostały skierowane do ciepłowni (proces R1) na blok kogeneracyjny ORC (MPGK Krosno Sp. z o.o. Oddziału energetyki cieplnej ul. Sikorskiego 19 w Krośnie).

II. Potrzeby inwestycyjne związane z gospodarowaniem odpadami komunalnymi.

Remont i doposażanie GPSZOK w Pisarowcach.

W 2021 wyremontowano wiatę magazynową na odpady. W przyszłości konieczny jest remont ogrodzenia, pomieszczeń socjalnych a w dalszej przyszłości zamontowanie wagi.

Działania edukacyjne

W 2021 roku kontynuowane były działania edukacyjne, jednak z uwagi na zagrożenie epidemiologiczne COVID-19 zakres i forma działań była ograniczona.

W szkołach przeprowadzono konkurs w zakresie zbierania makulatury powiązany z zajęciami dydaktycznymi oraz przygotowaniem plakatu.

Mieszkańcy otrzymali harmonogramy przygotowane przez Gminę, które zawierały również kolorowe ulotki dotyczące właściwej segregacji odpadów. Dodatkowo wprowadzono możliwość korzystania z aplikacji na telefon – *EcoHarmonogram*. Aplikacja zawiera interaktywny harmonogram oraz wszystkie informacje dotyczące gospodarki odpadami na terenie Gminy Sanok.

III. Koszty poniesione w związku z odbieraniem, odzyskiem, recyklingiem i unieszkodliwianiem odpadów komunalnych.

Zestawienie kosztów poniesionych w związku z odbieraniem, odzyskiem, recyklingiem i unieszkodliwianiem odpadów komunalnych, wykonano na podstawie zestawienia wydatków poniesionych w roku 2021. Zestawienie faktycznie poniesionych kosztów przedstawia tabela nr 2.

Zgodnie z art. 6r ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U. z 2021, poz. 888 z późn. zm.) z pobranych opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi gmina pokrywa koszty funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi, które obejmują koszty:

- 1) odbierania, transportu, zbierania, odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych;
- 2) utrzymania punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych;
- 3) obsługi administracyjnej systemu;
- 4) edukacji ekologicznej w zakresie prawidłowego postępowania z odpadami komunalnymi.

Z pobranych opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi gmina może pokryć koszty wyposażenia nieruchomości w pojemniki lub worki do zbierania odpadów komunalnych oraz koszty utrzymywania pojemników w odpowiednim stanie sanitarnym, porządkowym i technicznym. W ramach umowy na odbieranie odpadów komunalnych przedsiębiorca wyposaża mieszkańców w worki do selektywnego zbierania odpadów. Usługa ta wliczona jest w system gospodarki odpadami.

Z nadwyżki opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi gmina może pokryć koszty usunięcia odpadów komunalnych z miejsc nieprzeznaczonych do ich składowania i magazynowania w rozumieniu ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (usuwanie dzikich wysypisk). W roku 2021 wydatki na usuwanie dzikich wysypisk ponoszono ze środków budżetowych nie pochodzących z opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi.

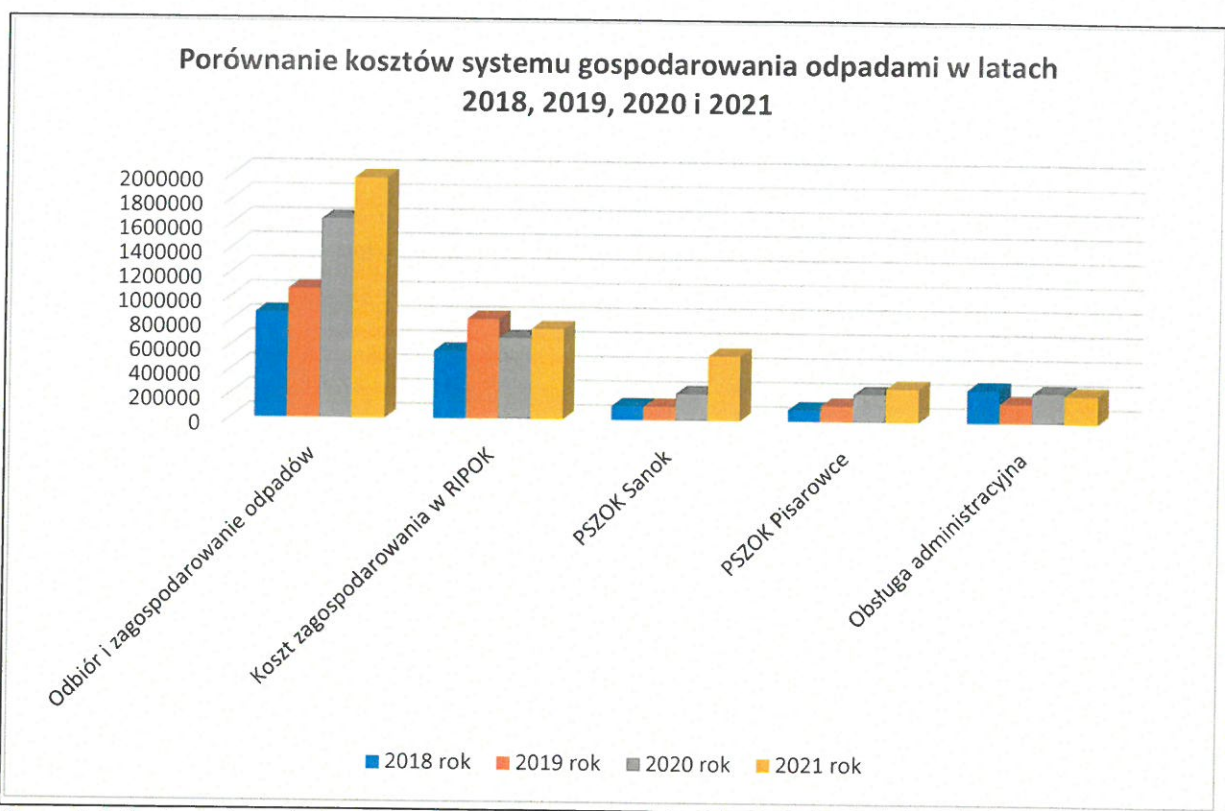
Tabela 2 Wykaz kosztów poniesionych na gospodarkę odpadami w roku 2021.

Lp.	Opis zadania	Kwota wydatkowana
1.	Odbiór i transport odpadów zmieszanych oraz odbiór, transport i zagospodarowanie odpadów wraz z kosztami odzysku, recyklingu i unieszkodliwiania.	1.973.700,96 zł
2.	Zagospodarowanie zmieszanych odpadów komunalnych w regionalnej instalacji przetwarzania odpadów komunalnych	739.461,47 zł
3.	Koszty świadczenie usług w Gminnym Punkcie Zbiórki Odpadów w Sanoku (zbieranie i zagospodarowanie, w tym odzysk i recykling w tym dotacja)	528.631,91 zł
4.	Utrzymanie i obsługa Gminnego Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów w Pisarowcach	272.984,78 zł
5.	Koszty obsługi administracyjnej	228.061,21 zł
7.	Edukacja ekologiczna (edukacja ekologiczna została zrealizowana ze środków budżetowych)	0 zł
	Razem wydatki	3.742.840,33 zł
	Wpływy	3.387.513,36 zł
	Bilans	- 81.260,09 zł

- Łączenie wydatki na system gospodarki odpadami wyniosły **3.742.840,33 zł**.
- Dochody z tytułu opłaty za gospodarowanie odpadami w roku 2021 wyniosły **3.387.513,36 zł**.
- Dochody z opłat nie pokryły wydatków na gospodarkę odpadami komunalnymi. Kwotę w wysokości 81.260,09 zł pokryto ze środków budżetu Gminy Sanok.

Tabela 3 Porównanie kosztów poniesionych w latach 2018, 2019, 2020 i 2021.

Pozycja w kosztach	2018 rok	2019 rok	2020 rok	2021 rok
Koszty przedsiębiorcy odbierającego odpady	864.622 zł	1.059.213 zł	1.633.071 zł	1.973.700 zł
Koszt zagospodarowania w RIPOK	555.751 zł	817.956 zł	663.265 zł	739.461 zł
PSZOK Sanok	113.195 zł	111.369 zł	218.689 zł	528.631 zł
PSZOK Pisarowce	94.188 zł	128.630 zł	225.569 zł	272.984 zł
Obsługa administracyjna	267.248 zł	156.974 zł	241.553 zł	228.061 zł

Rysunek 1 Porównanie poniesionych kosztów elementów systemu gospodarki odpadami w latach 2018, 2019, 2020 i 2021.

Stawki opłat w roku 2021

Opłatę regulowała uchwała Nr XV/114/19 z dnia 4 grudnia 2019 r. w sprawie wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi i ustalenia stawki tej opłaty oraz stawki opłaty za pojemnik o określonej pojemności, zmieniona uchwałą Nr XVI/125/19 z dnia 30 grudnia 2019 r.

Opłaty wynosiły:

1. Stawka opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi dla właścicieli nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy, a odpady są zbierane w sposób selektywny, wynosiła **22,00 zł**.
2. Stawka opłaty podwyższonej za gospodarowanie odpadami komunalnymi dla właścicieli nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy, a właściciele nie dopełnili obowiązku zbierania odpadów w sposób selektywny stanowiła dwukrotność stawki podstawowej **44,00 zł**. Opłatę podwyższoną nakłada się w drodze decyzji Wójta Gminy Sanok na właścicieli nieruchomości za miesiąc, w którym stwierdzono, że odpady nie są zbierane w sposób selektywny.
3. Miesięczna stawka opłaty za pojemnik lub worek dla właścicieli nieruchomości, na których nie zamieszkują mieszkańcy, wynosiła:
 - 1) pojemnik 120 l – 6,30 zł
 - 2) pojemnik 240 l – 12,60 zł
 - 3) pojemnik 1100 l – 58,00 zł
 - 4) worek 60 l – 5,00 zł

- 5) worek 80 l – 6,00 zł
 - 6) worek 120 l – 9,00 zł
4. Miesięczna stawka opłaty podwyższonej za pojemnik lub worek dla właścicieli nieruchomości, na których nie zamieszkują mieszkańcy, w przypadku nie wypełniania obowiązku zbierania odpadów w sposób selektywny wynosiła:
- 1) pojemnik 120 l – 12,60 zł
 - 2) pojemnik 240 l – 25,20 zł
 - 3) pojemnik 1100 l – 116,00 zł
 - 4) worek 60 l – 10,00 zł
 - 5) worek 80 l – 12,00 zł
 - 6) worek 120 l – 18,00 zł
5. Ryczałtowa roczna opłata od domku letniskowego lub innej nieruchomości wykorzystywanej na cele rekreacyjno-wypoczynkowe przez część roku wynosiła
- 1) dla właścicieli nieruchomości którzy segregują odpady – 120 zł
 - 2) podwyższona dla właścicieli nieruchomości, którzy nie wypełnili obowiązku segregują odpadów – 240 zł.
6. Zwolnienie dla osób kompostujących bioodpady w przydomowych kompostownikach wynosiła **3,00 zł** od osoby miesięcznie.
- Zmiana ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach wprowadziła obowiązek udzielenia zniżki właścicielom nieruchomości zamieszkałych, którzy nie oddają bioodpadów, a zagospodarowują je w przydomowych kompostownikach.

IV. Liczba mieszkańców.

Według danych zawartych w ewidencji ludności w Gminie Sanok na koniec roku 2021 zameldowanych było 18315 mieszkańców.

Według złożonych deklaracji (na dzień 31.12.2020 r.) na terenie Gminy Sanok systemem odbioru odpadów zostało objętych 14472 mieszkańców.

Liczba złożonych deklaracji przez właścicieli nieruchomości niezamieszkałych wyniosła – 171.

Liczba złożonych deklaracji przez właścicieli nieruchomości zamieszkałych wyniosła – 4861.

Liczba wydanych decyzji naliczających wynosiła – 9.

Weryfikacja złożonych deklaracji opierała się na analizie danych z ewidencji podatkowej, ewidencji ludności oraz ewidencji gruntów i budynków, a także oświadczeń złożonych przez właścicieli nieruchomości.

V. Liczba właścicieli nieruchomości, którzy nie zawarli umowy, o której mowa w art. 6 ust. 1, w imieniu, których gmina powinna podjąć działania, o których mowa w art. 6 ust. 6-12.

Art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 13 września 1996r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, wskazuje, że właściciele nieruchomości, którzy pozbywają się z terenu nieruchomości nieczystości ciekłych, oraz właściciele nieruchomości, którzy nie są obowiązani do ponoszenia opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi na rzecz gminy, są obowiązani do udokumentowania w formie umowy korzystania z usług wykonywanych przez:

- 1) gminną jednostkę organizacyjną lub przedsiębiorcę posiadającego zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych lub
 - 2) gminną jednostkę organizacyjną lub przedsiębiorcę odbierającego odpady komunalne od właścicieli nieruchomości, wpisanego do rejestru działalności regulowanej;
- oraz przez okazanie takich umów i dowodów uiszczania opłat za te usługi.

Obowiązek ten dotyczy mieszkańców, którzy nie są objęci obowiązkiem ponoszenia opłat, wynikającym z ustawy, bądź z uchwały rady gminy. Art. 6 ust 6-12 przywołanej wyżej ustawy zobowiązuje gminę do zorganizowania odbierania odpadów lub opróżnianie zbiorników bezodpływowych oraz ustalenia w drodze decyzji zasad terminów i opłat za te usługi.

Rada Gminy Sanok podjęła uchwałę w sprawie postanowienia o odbieraniu odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, na których nie zamieszkują mieszkańcy, a powstają odpady komunalne (uchwała Nr XXIV/205/2012 z dnia 29 listopada 2012 r.). Na mocy powyższej uchwały właściciele nieruchomości, na których powstają odpady komunalne mogą korzystać z systemu gminnego odbioru odpadów i ponosić opłatę do gminy. Zgodnie z art.6c ust. 2c, a po jego uchyleniu ust. 3a i 3b ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, właściciel nieruchomości niezamieszkałej może złożyć oświadczenie o wyłączeniu się z systemu i wskazać inny podmiot z którym zawarł umowę na odbiór odpadów.

W 2021 roku nikt z właścicieli nie złożył oświadczenia o wyłączeniu się z gminnego systemu gospodarki odpadami komunalnymi.

VI. Charakterystyka systemu gospodarki odpadami na terenie gminy Sanok.

Zadania i obowiązki gmin w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi określa ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach. Ustawa zobowiązuje rady gmin do ustanawiania przepisów miejscowych, w zakresie regulaminu czystości i porządku w gminach, szczegółowych warunków i zakresu świadczenia usług gospodarowania odpadami w zamian za opłatę, wysokość stawek opłat za gospodarowanie

odpadami komunalnymi, sposoby i częstotliwości pobierania opłat, a także upoważniania do podejmowania uchwał fakultatywnych w zakresie objęcia właścicieli nieruchomości niezamieszkałych systemem odbierania odpadów komunalnych, ustanowienia pobierania opłaty w drodze inkaso.

W 2021 roku weszły w życie kolejne wymagania dotyczące zasad gospodarowania odpadami komunalnymi, jednak jej wpływ na podejmowane uchwały będzie dotyczył roku 2022. Zmianie natomiast uległy sposób wyliczania poziomów ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych, wprowadzono nowy obowiązek dotyczący osiągnięcia poziomów ograniczenia składowania odpadów komunalnych.

W 2021 roku system gospodarki odpadami komunalnymi regulowały następujące uchwały:

- 1) w sprawie postanowienia o odbieraniu odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, na których nie zamieszkują mieszkańcy, a powstają odpady komunalne Nr XXIV/205/2012 z dnia 29 listopada 2012 r.
- 2) w sprawie Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie gminy Sanok Nr XVIII/135/2020 z dnia 28 stycznia 2020 r. zmieniona uchwałą Nr XXXIII/245/2021 z dnia 12 marca 2021r;
- 3) w sprawie określenia szczegółowego sposobu i zakresu świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i zagospodarowania tych odpadów Nr XVIII/136/2020 z dnia 28 stycznia 2020 r. zmieniona uchwałą Nr XXXIII/244/2021 z dnia 12 marca 2021 r.;
- 4) w sprawie wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi i ustalenia stawki tej opłaty oraz stawki opłaty za pojemnik o określonej pojemności Nr XXVIII/209/2020 z dnia 25 listopada 2020 r. zmienionej uchwałą nr XXIX/214/2020 z dnia 30 grudnia 2020 r.;
- 5) w sprawie zwolnienia z opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi Nr XV/115/19 z dnia 4 grudnia 2019 r.;
- 6) w sprawie określenia stawki opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi dla właścicieli nieruchomości na których znajdują się domki letniskowe lub innych nieruchomości wykorzystywanych na cele rekreacyjno-wypoczynkowe przez część roku Nr XV/116/19 z dnia 4 grudnia 2019 r.
- 7) w sprawie określenia wzoru deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi XV/117/2019 z dnia 4 grudnia 2019 r. zmieniona uchwałą Nr XVI/124/19 z dnia 30 grudnia 2019 r. i uchwałą nr XXVIII/210/2020 z dnia 25 listopada 2020 r.;
- 8) w sprawie terminu, częstotliwości i trybu uiszczania opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi Nr XII/96/2015 z dnia 25 listopada 2015 r. ze zmianą z dnia 14 listopada 2016 r. Nr XXV/209/16;
- 9) w sprawie poboru opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi w drodze inkasa, określenia inkasentów i wysokości wynagrodzenia za inkaso Nr XIX/147/2020 z dnia 5 lutego 2020 r. zastąpionej uchwałą Nr XXXIII/242/2021 z dnia 12 marca 2021 r.;

10) w sprawie pokrycia części kosztów gospodarowania odpadami komunalnymi z dochodów własnych nie pochodzących z pobranej opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi Nr XLIII/301/2021 z dnia 25 listopada 2021 r.

W gminie Sanok systemem gospodarki odpadami komunalnymi objęci zostali właściciele nieruchomości zamieszkałych jak i niezamieszkałych.

Odpady odbierane były w podziale na frakcje w workach odpowiednich kolorów:

- 1) niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne;
- 2) bioodpady – kolor brązowy;
- 3) papier i tektura – kolor niebieski;
- 4) zmieszane odpady opakowaniowe (tworzywa sztuczne, opakowania wielomateriałowe, opakowania z metali) – kolor żółty;
- 5) opakowania ze szkła – kolor zielony;
- 6) popioły – kolor szary.

Mieszkańcy wyposażeni byli w worki do zbierania odpadów segregowanych o odpowiednich kolorach, z wyjątkiem worków na niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne, w które zaopatrywali się sami.

W okresie letnim od maja do września na terenach, na których znajduje się duża ilość nieruchomości rekreacyjnych, udostępniane zostały pojemniki na odpady zarówno zmieszane jak i selektywne.

Na przełomie marca i kwietnia 2021 roku przeprowadzana była zbiórka odpadów wielkogabarytowych oraz zużytego sprzętu elektrycznego.

Mieszkańcy mieli do dyspozycji dwa punkty selektywnej zbiórki odpadów:

- 1) Punkt Zbiórki Odpadów Segregowanych w Sanoku ul. Jana Pawła II 56 prowadzony przez Sanockie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o w Sanoku (punkt udostępniany mieszkańcom Gminy Sanok na podstawie porozumienia międzygminnego) czynny od wtorku do piątku od 9 do 17 oraz w soboty od 8 do 16;
- 2) Gminny Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych w Pisarowcach, Pisarowce 235, prowadzony przez Gminę Sanok, czynny w środy i czwartki od 13 do 17 oraz w piątki i soboty od 9 do 13.

VII. Ilość odpadów komunalnych wytwarzanych na terenie gminy.

W roku 2021 odebrano od mieszkańców Gminy Sanok 2779,581 Mg odpadów komunalnych. (Dla porównania w poprzednich latach zebrano: w 2020 – 2756,887 Mg; w 2019 – 2796,572 Mg; 2018 – 2643,92 Mg; 2017 – 2418,091 Mg; w 2016 – 2184,233 Mg; w 2015 – 1783,5 Mg; w 2014 – 1487,9 Mg; w 2013 – 1306,96 Mg.) Przyjmując, że na terenie Gminy Sanok wytwarza odpady 14472 mieszkańców (zgodnie z deklaracjami), nagromadzenie odpadów na mieszkańca za rok 2021 wynosiło 192 kg.

Rysunek 2 Masa wytworzonych odpadów w gminie Sanok od 2013 r.

Od mieszkańców odebrano 2116,112 Mg odpadów komunalnych w tym:

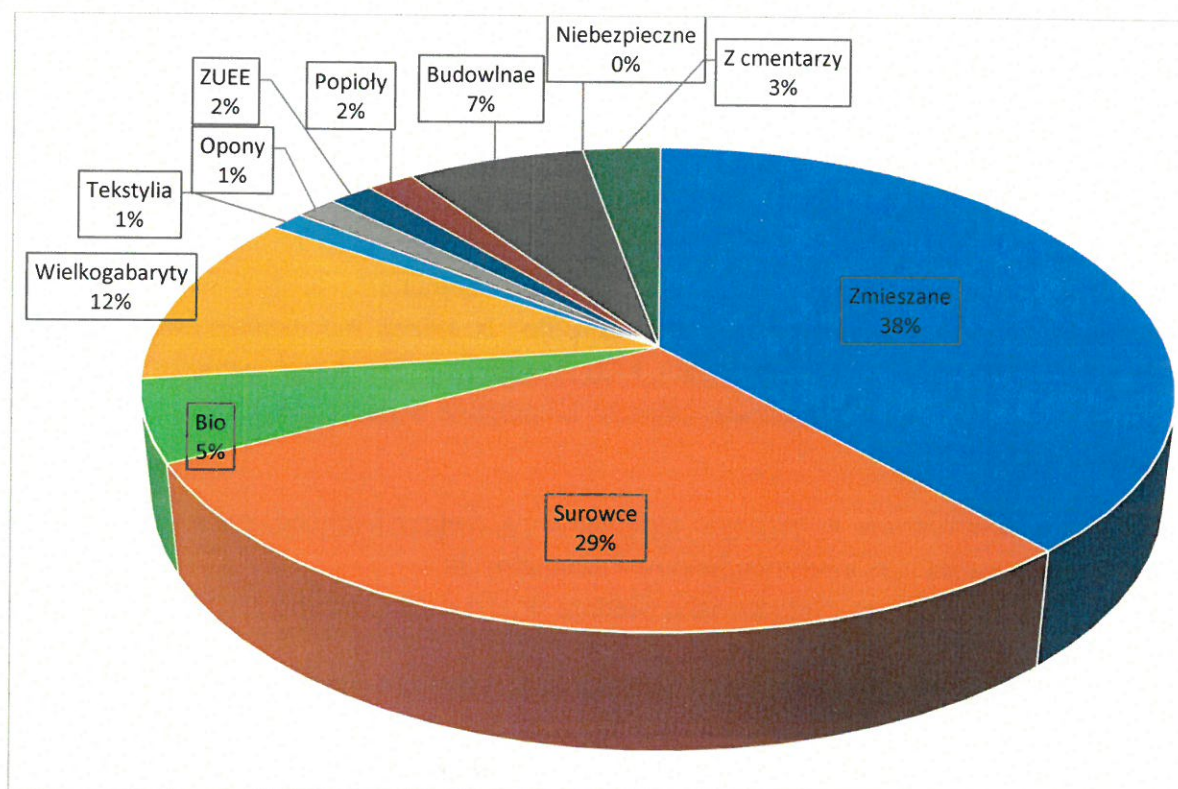
- zmieszanych odpadów komunalnych 1066,54 Mg
- bioodpadów 35,76 Mg
- selektywnie zebranych odpadów tworzywa sztucznego, metalu szkła, papieru 777,78 Mg
- zużytych urządzeń elektrycznych i elektronicznych 17,66 Mg
- odpadów wielkogabarytowych 92,75 Mg
- odpadów z cmentarzy 79,4 Mg
- popiołów 46,16 Mg
- przeterminowanych leków 0,062 Mg

W gminnych punktach selektywnej zbiórki odpadów zebrano łącznie 663,4690 Mg odpadów, w tym:

- selektywnie zebranych odpadów tworzywa sztucznego, metalu, szkła, papieru 24,704 Mg
- zużytych urządzeń elektrycznych i elektronicznych 28,667 Mg
- odpadów wielkogabarytowych 229,077 Mg
- zużytych opon 43,12 Mg
- odpadów budowlanych 183,701 Mg
- zielone 115,768 Mg
- opakowań po materiałach niebezpiecznych 0,182 Mg
- tekstylia 35,820 Mg
- popioły 2,260 Mg
- baterie 0,08 Mg
- przeterminowane leki 0,09 Mg.

Łącznie odebrano od mieszkańców oraz zebrano w punktach selektywnej zbiórki odpadów 2779,581 Mg odpadów komunalnych w tym:

- zmieszanych odpadów komunalnych 1066,540 Mg
- selektywnie zebranych odpadów tworzywa sztucznego, metalu szkła, papieru 802,484 Mg
- zużytych urządzeń elektrycznych i elektronicznych (ZUEiE) 46,327 Mg
- odpadów wielkogabarytowych 321,827 Mg
- zużytych opon 43,120 Mg
- odpadów budowlanych 183,701 Mg
- odpadów z cmentarzy 79,400 Mg
- popiołów 48,420 Mg
- tekstyliów 35,820 Mg
- bioodpadów 151,528 Mg
- niebezpiecznych (opakowań po materiałach niebezpiecznych, baterii, przeterminowanych leków) 0,414 Mg

Rysunek 3 Struktura masy zebranych i odebranych odpadów w 2021 roku.

Likwidacja dzikich wysypisk.

W 2021 roku zlikwidowano 2 dzikie wysypiska w miejscowości Dębna i Czerteż. Łącznie usunięto 1,24 Mg odpadów, za kwotę 2015,81 zł. Likwidacja dzikich wysypisk finansowana była ze środków budżetowych, zgodnie z zasadą, że właścicielem odpadów jest właściciel terenu, na którym one się znajdują.

Tabela 4 Wykaz zlikwidowanych w 2021 r. dzikich wysypisk.

Lp.	Miesiąc	Miejscowość	Rodzaj odpadów	Masa [Mg]	Kwota wydatkowana na usunięcie
			Razem		
1	maj	Czerteż	Zmieszane, budowlane	1,16	1547,21
2	październik	Dębna	Pozostałości tworzyw sztucznych z demontażu	0,08	468,60

VIII. Ilość zmieszanych odpadów komunalnych i bioodpadów stanowiących odpady komunalne oraz odbieranych z terenu gminy oraz przeznaczonych do składowania pozostałości z sortowania odpadów komunalnych i pozostałości z mechaniczno-biologicznego przetwarzania niesegregowanych odpadów komunalnych.

W 2021 r. odebrano z terenu Gminy Sanok 1066,54 Mg niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych. W poprzednich latach odebrano: w 2020 – 1136,94 Mg; 2019 – 1469,250 Mg ; w 2018 - 1453,580 Mg; w 2017 - 1382,52 Mg; w 2016 - 1276,84 Mg; w 2015 - 1113,5 Mg; w 2014 - 1002,7 Mg; w 2013 - 813 Mg.

Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne, zostały skierowane do instalacji mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych w Krośnie - MPGK w Krośnie Sp. z o.o. w ilości 91,53 Mg oraz do instalacji mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów w Tarnobrzegu - FCC Tarnobrzeg Sp. z o.o. w ilości 22,26 Mg. Wszystkie niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne w ilości 113,79 Mg, które zostały poddane procesowi R12.

Odpady wytworzone w procesie przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych zostały skierowane na składowiska odpadów komunalnych:

- 1) w Średnim Wielkim (Składowisko „Średnie Wielkie”) w ilości 60,313 Mg jako odpady o kodzie 190599 – inne niewymienione odpady – stabilizat,
- 2) w Krośnie (Składowisko „Krosno”) w ilości 202,559 Mg jako odpady o kodzie 190599 – inne niewymienione odpady – stabilizat,
- 3) w Paszczyńcu (Składowisko „Paszczyzna”) w ilości 2,288 Mg jako odpady o kodzie 190599 – inne niewymienione odpady – stabilizat,
- 4) w Giedlarowej w ilości 3,615 Mg jako odpady o kodzie 190599 – inne niewymienione odpady – stabilizat,

Łącznie wytworzono w instalacjach i skierowano na składowisko 268,775 Mg odpadów o kodzie 190599. Wszystkie wytworzone odpady charakteryzowały się współczynnikiem AT4 mniejszym lub równym 6,55 [mg O₂/g].

Bioodpady na terenie Gminy Sanok zbierane były z podziałem na:

1. Inne bioodpady, niezawierające części roślin pochodzących z pielęgnacji terenów

zieleni, ogrodów, parków i cmentarzy (o kodzie 200108 odpady kuchenne) – odbierane bezpośrednio od mieszkańców w brązowych workach i kierowane do instalacji mechaniczno – biologicznego przetwarzania do procesu R12;

2. Części roślin pochodzące z pielęgnacji terenów zieleni, ogrodów, parków i cmentarzy (o kodzie 200201 odpady ulegające biodegradacji) – odbierane w punktach selektywnego zbierania odpadów komunalnych i kierowane do kompostowni do procesu R3 a gałęzie kierowane do ciepłowni do procesu R1.

Odpady ulegające biodegradacji (zielone) zebrane w Gminnym Punkcie Zbiórki Odpadów Segregowanych ul. Jana Pawła II 59 w Sanoku oraz Gminnym Punkcie Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych w Pisarowcach - Pisarowce 235, do kompostowani KOMWITA w Leżajsku i Kompostowni w Krośnie (trawa, liście i drobne gałęzie), a gałęzie i drewno przekazywane były do ciepłowni w Krośnie. W 2021 roku zebrano 115,768 Mg, z czego 46,46 Mg zebranych selektywnie odpadów zielonych zostały poddawane kompostowaniu (proces R3), natomiast 90,048 Mg zostały skierowane do ciepłowni (proces R1) na blok kogeneracyjny ORC (MPGK Krosno Sp. z o.o. Oddziału Energetyki Ciepłej ul. Sikorskiego 19 w Krośnie).

Inne bioodpady, niezawierające części roślin pochodzących z pielęgnacji terenów zieleni, ogrodów, parków i cmentarzy (o kodzie 200108 odpady kuchenne) – odbierane były bezpośrednio od mieszkańców w brązowych workach i kierowane do instalacji mechaniczno – biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych do procesu R12 w Zakładzie Przetwarzania Odpadów Komunalnych w Stalowej Woli. Po przetworzeniu odpady zostały skierowane na składowisko jako kompost niespełniający wymogów i unieszkodliwiony w procesie D8.

IX. Uzyskane poziomy przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych.

1. Poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu, odpadów komunalnych.

Poziom został obliczony na podstawie rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 3 sierpnia 2021 r. w sprawie sposobu obliczania poziomów przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych (Dz.U. 2021, poz. 1530) wg wzoru:

$$P = Mr / Mw * 100\%$$

P – poziom przygotowania do ponownego użycie i recyklingu odpadów komunalnych wyrażony w %.

Mr – łączna masa odpadów komunalnych przygotowanych do ponownego użycia i poddanych recyklingowi (odpady z grupy 15 i 20, z wyjątkiem odpadów o kodach 200202, 200304, 200306, lub odpady powstałe z przetworzenia tych odpadów).

Mw - łączna masa wytworzonych odpadów komunalnych z grupy 15 i 20, z wyjątkiem odpadów o kodach 200202, 200304, 200306.

$M_w = 2552,76 \text{ Mg}$

$M_r = 660,922 \text{ Mg}$

$$P_{\text{pmts}} = 25,89 \%$$

Poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu opadów komunalnych do osiągnięcie w roku 2021 wynosi 20 %. **W 2021 roku poziom został osiągnięty.**

2. Poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych.

Poziom został obliczony na podstawie rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 14 grudnia 2016 r. w sprawie poziomów recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami niektórych frakcji odpadów komunalnych (Dz.U. 2016, poz. 2167), wg wzoru:

$$P_{\text{br}} = M_{\text{rbr}} / M_{\text{wbr}} * 100\%$$

gdzie:

M_{rbr} - łączna masa innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych poddanych recyklingowi, przygotowanych do ponownego użycia oraz poddanych odzyskowi innymi metodami, pochodzących ze strumienia odpadów komunalnych z gospodarstw domowych oraz od innych wytwórców odpadów komunalnych, wyrażona w Mg,

M_{wbr} - łączna masa wytworzonych innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych, pochodzących ze strumienia odpadów komunalnych z gospodarstw domowych oraz od innych wytwórców odpadów komunalnych, wyrażona w Mg.

$M_{\text{rbr}} = 129,7500 \text{ Mg}$

$M_{\text{wbr}} = 183,7010 \text{ Mg}$

$$P_{\text{br}} = 70,63\%$$

Poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych do osiągnięcie w roku 2020 wynosi 70%.

W 2021 roku poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych wyniósł 70,63%.

Poziom został osiągnięty.

X. Masa odpadów komunalnych wytworzonych na terenie gminy przekazanych do termicznego przekształcania oraz stosunek masy odpadów komunalnych przekazanych do termicznego przekształcania do masy odpadów komunalnych wytworzonych na terenie gminy.

Masa odpadów przekazana do termicznego przekształcania w 2021 r wyniosła 67,89 Mg. W jej skład wchodziły leki przeterminowane (odpady o kodzie 200132) w ilości 0,102 Mg zagospodarowane w procesie D10 oraz odpady ulegające biodegradacji (odpady o kodzie 200201) w ilości 67,788 Mg zagospodarowane w procesie R1.

Masa wszystkich odpadów komunalnych wytworzonych w 2021 r. na terenie gminy wyniosła 2779,581 Mg.

Stosunek masy odpadów komunalnych przekazanych do termicznego przekształcania do masy odpadów komunalnych wytworzonych na terenie gminy wyniósł **2,44%**.

XI. Wskaźniki

Tabela 5 Wskaźniki analizy stanu gospodarki odpadami na terenie Gminy Sanok.

Wskaźniki		
1	Ilość odebranych i zebranych odpadów w gminie.	2779,581 Mg
2	Ilość odebranych i zebranych odpadów na 1 mieszkańca (14472 mieszkańców).	192 kg/rok
3	Ilość odebranych i zebranych odpadów surowcowych (802,484 Mg) na mieszkańca (14472 mieszkańców).	55 kg/rok
4	Poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych.	25,89 % Poziom wymagany (nie mniej niż 20%) został osiągnięty
5	Poziom składowania odpadów komunalnych	16,32%
6	Poziom ograniczenia ilości odpadów biodegradowalnych kierowanych do składowania.	0 % Poziom wymagany (nie więcej niż 35%) został osiągnięty
7	Poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych.	70,63 % Poziom wymagany (nie mniej niż 70%) został osiągnięty
8	Stosunek masy odpadów komunalnych przekazanych do termicznego przekształcania do masy odpadów komunalnych wytworzonych na terenie gminy	2,44 %

